

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/920/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

347/2013. (XI. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. október 4-én előterjesztett **panaszát** a 2013. november 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – K. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. október 4-én postai úton előterjesztett beadványában előadta, hogy 2012. október 2-án A. település és T. település között közúti balesetet szenvedett. Öccsével utazott és mindketten be voltak kötve. A. települést kb. 3 km-rel elhagyva egy dombtetőhöz értek, ahonnan kezdve az út végig lejt és kanyarog, kb. 80-100 m a beláthatatlan útszakaszok hossza. Egy erősen balra ívelő kanyarban a panaszos megpillantott két parkoló járművet, egy terepjárót, széles utánfutóval, mellette pedig a másik oldalon egy személygépkocsit. Úgy érzékelte, nem fér el a két autó között, ezért lassítani akarta a járművét, amellyel maximum 60 km/h-s sebességgel haladt (az úton 90 km/h a megengedett sebesség). Az úttest enyhén vizes volt még egy korábbi eső miatt, a panaszos akkor nem észlelte azt, hogy azon bármilyen olaj vagy hasonló anyag lenne. Mindezek alapján úgy gondolta, hogy még biztonságosan, ha kell akár megállással is, de a két autó között el tud majd haladni. A fékezés ellenére a gépkocsi nem lassult, hanem gyorsult és a hátulja elindult jobbra. A panaszos ezért felengedte a féket és ellenkormányozott, aminek eredményeként sikerült egyenesbe hoznia az autót. Ez alatt kb. 50 métert tehetett meg, ekkor a két kocsi már csak 50 méterre volt tőle, de se vészvillogójuk nem világított, se elakadásjelző háromszöget nem raktak ki a vezetők. A panaszos azért, hogy

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

le tudja lassítani az autót, vészfékezett, az ABS hallhatóan működött. Amikor 5-10 méterre volt az említett járművektől az autója hátulja elindult balra és nekiütközött a sávjában szabálytalanul parkoló Skoda típusú autónak. A Skodát a szalagkorlátnak tolt, majd tovább csúszott és nekikoccant a másik oldalon álló terepjárónak.

A baleset időpontjában jók voltak a látási viszonyok, gyér volt a forgalom.

Amikor a panaszos kiszállt az autójából, észlelte, hogy az úttesten valami folyékony anyag van, mint utólag kiderült, olaj. Az úttesten alig lehetett gyalogosan közlekedni. Volt ott még egy autó, ami kb. fél órával hamarabb csapódott az árokba az olaj miatt. A Skoda sofőrje a Magyar Közútkezelőnél vezető beosztású személy, aki ahelyett, hogy vészvillogót vagy elakadásjelző háromszöget alkalmazott volna, az autójában ülve telefonálgatott.

A panaszos nem tudja, hogy ki értesítette a rendőrséget, de a K. városi Rendőrkapitányság járőre érkezett a helyszínre. Miután kiszálltak a kocsiból a rendőrök, rögtön a Skoda sofőrjéhez mentek és „lepacsiztak”, és kb. 3-4 percig beszélgettek, majd a panaszoshoz menetek. Ezt követően a magasabbik rendőr (a panaszos közli a jelvéyszámot) megszondáztatta, ami természetesen negatív eredményt mutatott. Ezután a Skoda sofőrje, K. K. a rendőrt a nevére szólítva, letegezve kérdezte, hogy neki is kell-e szondát fűjnia, mire azt a választ kapta, hogy nem. A panaszos szerint ez elég furcsa.

A panaszost nem is kérdezték a történetekről, hanem az alacsonyabbik rendőr közölte vele, hogy ő okozta a balesetet. A panaszos megkérdezte, hogy miért ő, amire csak annyit mondtak neki, hogy jobban jár, ha elfogadja a helyszíni bírságot, mert ha feljelentik, akkor majd járhat a bíróságra. A panaszos közölte, hogy inkább megvárna a férje kiérkezését, akit eközben már értesített telefonon. Erre a rendőr azt mondta, hogy írja alá a bírságot, mert nem ér rá egész nap ott időzni.

Időközben a helyszínre érkezett a panaszos férje, aki megnézte az autót és áramtalanította a további esetleges tragédia megelőzése végett. A panaszos nem tudott a férjétől tanácsot kérni, és rendőri erőltetésre alá írta a helyszíni bírságról szóló iratot, melyről nem kapott normális tájékoztatást.

A panaszos hiába jelezte a rendőröknek, hogy olaj van az úttesten. Ezt a tényt támasztotta alá a korábban kicsúszó, illetve az utána érkező és szintén – mintegy 150 m-rel feljebb – a szalagkorlátnak csúszó gépkocsi is. Az olaj végig ott volt az út teljes szélességében, 500-600 méter hosszan, ennek ellenére a rendőrök azt állították, hogy nem csúszott az út. A panaszos és az időközben a helyszínre érkező édesapja igazságügyi szakértő kirendelését kérte, de nem tettek eleget a kérésének, csak annyit mondtak, hogy „sokba lesz ez nekik”.

Ezután megjelent 5 db „KPM-es” kisteherautó, ebből kettőn finom homok, 12-15 munkás volt. A munkások elkezdték szórni az utat. Majd negyed óra múlva még egy nagy teherautó érkezett, szintén homokkal. A munkálatokról felvételeket készített a panaszos, amiket mellékelte a panaszhoz. Időközben eleredt ugyan az eső és mosta a nyomokat, de ennek ellenére sikerült felvételeket készítenie.

A panaszos noha rendőri erőltetésre aláírta a nyilatkozatot, mégsem érzi magát felelősnek, utólag jött rá, hogy jól behúzta a csöbe a két „lusta” rendőr, akinek nem volt kedve helyszínelni.

A panaszos a K. városi Rendőrkapitányságon panaszt tett a nem megfelelő rendőri intézkedés miatt, szeretne volna visszavonadni az elismert felelősségét, de azt nem engedték. A panaszos édesapja pedig ismeretlen tettes ellen tett feljelentést az úttest nagy mennyiségű olajjal való beszennyezése miatt.

Mindezek alapján tehát a következő problémái voltak az intézkedéssel:

- nem biztosították megfelelően a helyszínt (ezt a panaszos öccse tette meg a domb tetején, háromszöggel és integetve az autóknak);
- nem kapott megfelelő tájékoztatást, és mivel még nem volt korábban balesete, nem tudta mi a helyes és behúzták a csőbe a rendőrök;
- nem kaptak igazságügyi szakértőt;
- nem vonták felelősségre a Skoda sofőrjét, aki a közútkezelő alkalmazottja és jelen volt az első balesetnél, tudta, hogy olajos az út és nem tett biztonsági intézkedéseket. Nem tett meg mindent az esetleges balesetek megelőzése végett;
- a rendőrök nem helyszíneltek, nem rögzítettek semmit;
- a rendőrök nem voltak emberbarátok, nem elég, hogy baj éri az embert, rögtön meg is akarják büntetni.

A panaszos az előadása igazolására négy tanút jelölt meg (B.J., G. Z., B. G.; Sz. L.).

2) A panaszos csatolt a leveléhez 2 helyszínrajzot az eseményekről, illetve egy GoogleMaps térképet a helyszínről.

Továbbá csatolt 1 db CD lemezt, amin 45 db fényképfelvétel és 11 db videofelvétel található. A fényképeken a kérdéses útszakasz látható, amely egyrészt nedves, és több helyen láthatóan olajjal szennyezett, illetve a közútkezelő munkatársai, ahogyan homokkal szórják fel a baleset helyszínéül szolgáló útszakaszt. A videofelvételek szintén a homokszórást rögzítik, a Video-0005 elnevezésű felvételen látható, hogy az videofelvétel helyszíne a 24 km kő környéke. A Video-0009 és a Video0010 elnevezésű felvételeken az úttesten valamilyen olajos szennyeződés látszik a felezővonal mentén kb. 30-40 cm szélességben.

3) A panaszos 2013. június 27-én kelt beadványában előadta, hogy az egyik kereskedelmi televízió egy hasonló Zala megyében történt olajfolyásos balesetről készített riportot. A panaszos megjelölte a videoelérhetőségét is. (<http://www.rtlklub.hu/hirek/belfold/video/212083>)

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Dr. T.-T. G. r. alezredes, kapitányságvezető 2012. november 2-án kelt átiratában előadta, hogy a panaszügyben szereplő baleset kapcsán nem indult sem szabálysértési, sem büntetőeljárás sem a panaszossal, sem a Skoda vezetőjével szemben. A panaszosi előadás nem felel meg a valóságnak, mert 2012. október 2-án a 2603-as számú úton a panaszban szereplő baleseten kívül más közlekedési balesetnél nem intézkedtek a rendőrök, mivel ilyen tartalmú bejelentés nem érkezett a rendőrségre.

2) Az anyagi káros közúti közlekedési balesetről szóló jelentés rögzíti, hogy a baleset 2012. október 2-án 12 óra 45 perckor, a 2613 számú úton, jobb pályán, a 23 km 300 m-es szelvényszámon történt. A baleset feltételezett okozója a panaszos, aki egy Nissan J10-es típusú személygépkocsit vezetett. A balesetben részes többi fél a K. F. vezette Skoda 1Z típusú személygépkocsi és a R. S. vezette Pick Up 2.5 TDI Navara teherautó.

A baleset valószínűsíthető oka, hogy a panaszos megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 25. § (1) bekezdésben foglaltakat.

Az esemény rövid leírásaként rögzíti, hogy a panaszos 2012. október 2-án 12 óra 45 perckor személygépkocsival A. település irányából T. település irányába közlekedett. A panaszos nem az út és időjárási viszonyoknak megfelelően vezetett, mert a haladási irányát tekintve egy közepesen balra ívelő útkanyarulatban a nedves úttesten megcsúszott a gépkocsijával. Ezután az út menetirány szerinti jobb szélén álló helyzetben lévő és a K. F. által vezetett személygépkocsi (továbbiakban: Skoda) bal hátsó részének nekiütközött a gépkocsija első részével. Az ütközés során a Skoda nekiütközött az út jobb szélén lévő szalagkorlátnak. A panaszos által vezetett kocsi ezt követően a menetirány szerinti bal szélén álló helyzetben lévő és a R. S. által leállított gépkocsi bal első részének ütközött az első részével. A baleset során személyi sérülés nem történt.

B. G. r. tzls. a baleset helyszínét lefényképezte, lerajzolta. A panaszossal szemben alkoholszondát alkalmazott, ami negatív értéket jelzett. A panaszos a balesetkozáásért a felelősségét elismerte, ezért 30000 Ft-ról helyszíni bírságot szabtak ki vele szemben. A Skoda a baleset során oly mértékben megrongálódott, hogy további közlekedésre alkalmatlanná vált, ezért a forgalmi engedélyét a bevonószelvény ellenében a helyszínen elvette a r. tzls. A helyszínelés idején a fenti útszakasz teljes szélességében le volt zárva.

A jelentéshez csatolt helyszínrajz lényegében megegyezik a panaszoséval, annyi különbséggel, hogy nem tartalmazza a korábbi, illetve későbbi balesetekre történő utalást.

A jelentéshez csatolt fényképmelléklet 31 db fényképet tartalmaz a baleset helyszínéről és a gépkocsikról. A fényképeken olajszenyeződés nem látható. Az útburkolat nedves, és a balesetek környékén földdel szennyezett.

3) A panaszos bejelentéséről készült jegyzőkönyv szerint a panaszos 2012. október 3-án tett bejelentést a balesettel kapcsolatos rendőri intézkedés miatt a K. városi Rendőrkapitányságon. Az események leírására vonatkozó panaszosi előadás megegyezik a panaszbeadványban foglaltakkal. A panaszos elmondta azt is, hogy sokkos állapotban volt, ezért nem tudta átgondolni az eseményeket, és ezért írta alá a helyszíni bírságról szóló iratot, de most már úgy gondolja, hogy a Skoda sofőrje volt a felelős a balesetért, mert ő tudta, hogy olaj van az úttesten, de nem tett semmit az esetleges balesetek megelőzése végett.

4) H. I. P. meghallgatása során – 2012. október 11-én készült jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy 2012. október 2-án A. település községből indult el és T. település község felé haladt Opel Astra típusú gépkocsijával. 11-12 óra körüli időben egy lejtős, erdős részen haladt, az úttest nedves volt, azon menetközben nem észlelte annak jeleit, hogy azon olaj, vagy hasonló anyagtól származó szennyeződés lenne. A tanú a nedves úttest miatt csak 70-80

km/h-s sebességgel haladt, ott egyébként 90 km/h-s megengedett legnagyobb sebesség. Az autója egy balra ívelésű kanyarban megcsúszott. Amikor kiszállt a járműből észlelte, hogy az úttesten, a mögötte lévő útszakaszon több mint 100 méter hosszan az úttest jobb oldalán két, kb. 30 cm széles, egymástól teherautó keréknyom szélességnyi távolságra feltehetően gázolajtól származó szennyeződés volt. A színe alapján gondolta, hogy olajszármazék, mert sárgás-lilás-kékes színe volt. Ezen a sávon gyalogosan közlekedni nem lehetett biztonságosan, mivel az nagyon csúszott. Ezt követően a tanú értesítette a P. településen lévő Közútkezelő Kht-t, hogy távolítsák el a az úttesten lévő szennyeződést. Ezt követően megállt a Közútkezelő Kht. járműve és egy autómentős, aki már épp indult volna kitenni elakadás jelző háromszöget az A. település felől érkezők részére, erre azonban ideje már nem volt, mivel onnan érkezett egy jármű, ami kb. 60-70 km/h-s sebességgel közeledett feléjük. Ezen jármű úgy 50-80 méterről észlelhette már az autókat, fékezett, ami miatt a jobb és bal oldali forgalmi sávban oda-vissza csúszkált, de az úttesten maradt. A jármű megállni nem tudott, és kb. 15 km/h-s sebességgel nekiütközött a jobb szélén álló Skoda gépkocsinak, majd keresztbe fordulva az autómentős járművébe is. A tanú nem tudja, hogy a panaszos miért nem tudott megállni. A tanú járművében kárt okozott az autómentő járműve, az autómentős szólt is hogy vigyázzon, de szerencsére nem történt személyi sérülés.

A helyszínen a panaszossal nem beszélt tanú, de azt látta, hogy az autómentős szidta a panaszost, hogy miért jött olyan gyorsan. A tanú elindult gyalogosan A. település felé, hogy valahogyan jelezzék az autósoknak, hogy lassan haladjanak. A baleset idején és utána is jók voltak a látási viszonyok. A tanú meglátása szerint, ha a panaszos lassabban közlekedett volna a nedves úttesten, meg tudott volna úgy állni, hogy egyik autót se töri össze a helyszínen. A tanút a rendőrök nem hallgatták meg a helyszínen.

5) R. S. meghallgatása során – a 2012. október 12-én készült jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy 2012. október 2-án telefonon hívták, mivel egy gépkocsi A. település és T. település között az árokba csúszott. A tanú K. városból indult a Nissan Pickup típusú járművével és a hozzá kapcsolt utánfutóval. T. település község után kb. 3-4 km-rel volt egy Opel Astra típusú jármű az árokban. Ott az úttest nedves volt, mivel azon az útszakaszon végig erdőben futott az út. A tanú menetközben nem észlelte annak jelét, hogy az úttesten olaj, vagy hasonló anyagtól származó szennyeződés lenne, az ő járműve nem csúszott. Ott egyébként 90 km/h a megengedett legnagyobb sebesség. Az úttest, ahol a tanú gyalogosan közlekedett, nem csúszott, ugyan feljebb, A. település felé valóban csúszott kicsit, de nem annyira, hogy nem lehetett volna rendesen gyalogolni. Arra, hogy volt-e szennyeződés az úttesten olajtól vagy hasonló anyagtól, nem figyelt, mert az autómentéssel foglalatoskodott. Az út szélén megállva az elakadásjelző háromszöget ki akarta tenni a T. település felől érkező járművek miatt, ezt meg is tette, majd amikor visszaért a kocsihoz látta, hogy A. település felől – útviszonyokhoz képest elég gyorsan – közeledett egy jármű, mely úgy 50 méteres hosszon a mindkét fogalmi sávot felhasználva jobbra és balra is többször megcsúszott. Eközben a jármű vezetője próbálta az úton tartani járművét, ez sikerült is neki, jól hallhatóan az ABS dolgozott a kocsijában. Azonban végül a kocsi nekiütközött egy Skodának, majd kifordult a járműve és nekiütközött a tanú járművének is. A tanú eközben kiabált az ott álló személyeknek, hogy vigyázzanak. Szerencsére személyi sérülés nem történt.

A tanú meglátása szerint a baleset okozó jármű vezetője, ha lassabban közlekedik a nedves úttesten, meg tudott volna állni és egyik autót sem törte volna össze. Ezt abból is gondolja, hogy aki később ugyanabból az irányból érkezett, meg tudott biztonságosan állni a gépkocsijával.

6) G. Z. meghallgatása során – 2012. október 15-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy 2012. október 2-án egy sérült autóhoz hívták menteni. Az út nedves volt, T. település után találta meg a járművet. A tanú menetközben nem észlelte annak jelét, hogy az úttesten olaj, vagy hasonló anyagtól származó szennyeződés lenne, az ő járműve nem csúszott. Ott egyébként 90 km/h a megengedett legnagyobb sebesség. Amikor kiszállt, észlelte, hogy csúszik az út. Az út már eleve nedves volt, és A. település felé valamilyen olajtól vagy valamilyen más hasonló anyagtól származó szennyeződés volt, úgy 60-60 cm szélességben, de hogy hol, melyik forgalmi sávban azt nem nézte meg alaposan, azonban feltételezi, hogy az A. település felől T. település irányába haladó oldalon. Azt nem látta, hogy használtak-e elakadásjelzőt, de egy háromszög ki volt helyezve. A balesetet nem látta, csak az eredményét. Az úttest jobb szélén, bal oldalt egy törött hátuljú Skoda állt, jobb oldalt pedig egy törött orrú Nissan.

7) Sz. L. meghallgatása során – 2012. október 15-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy őt a panaszos hívta a helyszínre, ahova egy terepjáróval érkezett meg A. településről. Az összetört járműveket a T. település község végét jelző tábla után kb. 1 km-re találta meg. Ez A. településtől kb. 6 km-re lehet. Ezen az útszakaszon végig erdős a terület. Esett az eső a telefonhívása előtt és az úttest még nedves volt. Amíg nem ért a helyszín közelébe, nem volt semmi gond az úttal, viszont nem sokkal előtte, amikor már látta a KMP-seket, óvatosan fékezett, a kocsi hátulja pedig kicsúszott, de még az úton tudta tartani a kocsit. Miután leállt és kiszállt a kocsiból, az úttestre lépve észlelte, hogy azon olajszerű folyadék van az úttest teljes szélességében úgy 500-600 méter hosszon. A balesetek helyszínére gyalogosan ment le, látta, hogy több autó, egy Opel, egy Skoda és egy Nissan is áll ott összetörve. Továbbá volt egy Nissan személygépkocsi is, egy másik Nissan előtt. A tanú nem látta a balesetet, így nem tudja, hogy pontosan mi történt, azt viszont látta, hogy KMP-sek az úttestre homokot szórtak mindkét forgalmi sávon.

Az úttest jól láthatóan csillogó volt, ami miatt a tanú szerint úgy kb. 40-50 km/h sebességgel lehetett biztonságosan közlekedni, egyébként legfeljebb 90 km/h-s sebességgel lehetett volna közlekedni.

8) B. G. (a panaszos férje) meghallgatása során – 2012. október 16-án kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy 2012. október 2-án a panaszos a testvérével indult el A. településről T. településre. Kb. 10 perc elteltével telefonon értesítették arról, hogy baleset érte őket és felhívták a figyelmét arra, hogy nagyon csúszik az út. A tanú elindult a baleset helyszínére, de kb. 500 méterre attól, annak ellenére, hogy 30-40 km/h-s sebességgel haladt, a kocsi megcsúszott az úton és szalad korlátnak ütközött. A kocsiból kiszállva tapasztalta, hogy a jobb oldali sáv olajjal szennyezett egy szélesebb összefüggő sávban. A tanú ezután gyalogosan – nem az úttesten haladva – jutott le a kocsikhoz. A gépkocsikig folyamatos volt az olajszennyeződés. Az úttest maga nedves volt, néhol lehetett látni száradás jeleit is, de mivel erdős szakaszon vezetett át az út, ott sokkal nehezebben száradt. A tanú nem látta magát a balesetet. Ezt követően még több autó is megcsúszott az említett szakaszon annak ellenére, hogy figyelmeztették őket a veszélyre. Tudomása szerint az első baleset 12 óra 15 perckor történt, ezt követően a helyszínre kiérkezve A. település felé nem volt kihelyezve

elakadásjelző háromszög. A balesetek helyszíne előtt úgy 80 méter volt a balos kanyar miatt a belátható útszakasz. A fehér Skoda vezetője a Közútkezelő Kht. alkalmazásában dolgozó személy, neki tudni kellett volna azt, hogy mi a teendő. Az A. település felől érkező járműveknek semmilyen formában nem jelezték azt, hogy csúszik az út, valamint, hogy a közelben baleset történt.

A tanú elmondta még, a felesége sosem haladt még lakott területen kívül 90 km/h-s sebességgel, mindig megfontoltan és óvatosan vezet. A tanú csatolt 5 db felvételt az olajos útról és a homokszórásról. Elmondta még, hogy több KMP-es autó is a helyszínen volt. Általában vizes utat homokkal nem szoktak felszórni. A felesége által vezetett járműben nem nyíltak ki légzsákok, ez is igazolja, hogy a felesége nem száguldozott.

9) B. J. (a panaszos testvére) meghallgatása során – 2012. október 16-án kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy 2012. október 2-én a testvérével utazott A. településről T. településre. Az úttest kicsit nedves volt, kb. 60-70 km/h sebességgel haladtak. Menetközben nem látszott, hogy az úttest olajos lenne. Amikor egy balkanyarhoz értek, látták, hogy egy-egy jármű áll az út két oldalán, a hűga erősen fékezett, a kocsik pedig csúszva a két kocsinak ütközött. A kocsiból kiszállva észlelte, hogy az út végi teljes szélességében olajos (több színben csilligott) volt, a tanú meg is csúszott az olajfolton és elesett.

10) B. G. r. tzls. meghallgatása során – 2012. október 25-én kelt jegyzőkönyv tanúsága szerint – előadta, hogy 2012. október 2-án M. B. r. tzls.-sal látott el szolgálatot. 12 óra 50 perckor R. S. bejelentést tett telefonon keresztül arról, hogy egy korábban árokba csúszott gépkocsi mentésén dolgozott A. település és T. település között lévő úton, amikor egy nagy sebességgel közlekedő gépkocsi nekiütközött egy – az út szélén álló – autónak és az ő gépkocsijának is. Személyi sérülés nem történt.

A baleset helyszínére 13 óra 10 perckor értek ki a rendőrök. A helyszínen nem volt helyszínbiztosító rendőr, a helyszín eredeti állapotában volt. Az árokba csúszott gépkocsihoz nem kértek rendőri intézkedést, ezért annak árokba jutásának körülményei nem ismertek. Először a panaszost nyilatkoztatta a r. tzls. a történetekkel kapcsolatban. Ő elmondta, hogy A. település irányából közlekedett, majd ahogy meglátta az út szélén lévő gépjárműveket fékezett és a gépkocsi csúszni kezdett, és onnantól nem tudta irányítani az autót. El akart haladni az út két szélén álló gépkocsi között, de ez nem sikerült neki. Az általa vezetett gépkocsi első részével nekiütközött a jobb oldalt álló Skoda hátuljának, majd a másik oldalon lévő gépkocsinak. Ezt követően a r. tzls. megfűjatta vele a szondát, ami negatív értéket jelzett. A másik két résztvevővel szemben azért nem alkalmaztak szondát, mert ők nem közlekedtek.

R. S. elmondta, hogy a panaszos gépkocsija nagyon gyorsan közeledett. Már messzebből látta, hogy a gépkocsi a kanyarban csúszva, sodródva közeledik felé. Ekkor kiáltott az árokba csúszott gépkocsi vezetőjének H. I.-nek, aki az úton állt, hogy vigyázzon. Az ütközés hatására a gépkocsija kb. 1,5 métert haladt hátra.

A Skoda gépkocsi vezetője, K. F. azért állt meg az autómentő mellett, hogy megkérdezze, hogy tud-e segíteni a mentésben. Ezt követően történt a baleset.

Az úttest felülete nedves, csúszós felületű volt, egész szélességben, és több száz méteren keresztül, de nem idegen anyag által, hanem az úton lévő felázott por, természetes

szennyeződés miatt, amit még nem mosott el a csapadék. Olajfolt, idegen anyag a kifolyt hűtőfolyadékon kívül nem volt az úton. A korábban árokba csúszott gépkocsi miatt volt föld kiszóródva a járművek közelében, melyet a már kint lévő útkezelő takarított. A település felől haladva a szembe lévő felpálya bal szélén.

A panaszossal közölte a r. tzls., hogy szabálysértést követett el és azt, hogy amennyiben elismeri a felelősségét 30000 Ft helyszínbírsággal sújtják. Arról is tájékoztatta, hogy ha nem fogadja el a helyszíni bírságot, akkor szabálysértési feljelentés készül ellene és a büntetés 30.000 Ft-nál több lesz. A r. tzls. megjegyzi, hogy a panaszost tájékoztatta és nem pedig fenyegette. A panaszos elismerte a balesetkozásiért a felelősségét. A kiállított bírságszelvényt aláírta, a csekket és a tájékoztatót átvette.

M. B. r. tzls. a baleset helyszínét fényképezte, illetve a kárbejelentő lapok kitöltésében segített a résztvevőknek. Miután a panaszos a kárbejelentő lapokon is elismerte a felelősségét, az intézkedést befejezték. Azért maradtak még tovább a helyszínen, hogy az úton lévő gépkocsikhoz kihívott autómentőket megvárják, további balesetek elkerülése miatt. Ekkor a panaszos hozzátartozója megjelent a helyszínen és felülbíráta a már befejezett intézkedést. B. J. emelt hangon beszélt és felháborodva közölte, hogy a lánya visszavonja a „feljelentést”². A r. tzls. közölte a hangoskodó személlyel, hogy ezt nem teheti. Ha panaszuk van, akkor a K. városi Rendőrkapitányságra fájradjanak be és tegyenek panaszt a kapitánynál. En ezt követően a r. tzls. nem beszélt többet az illetővel, mert láthatóan zavart állapotban volt. R. J. közléseinek hatására M. B. r. tzls. a helyszínelést követően a szolgálati gépkocsival elindult A. település irányába, majd visszafordulva a gépkocsival elhaladt ott, ahol a balesetet okozó személygépkocsi. Ezt követően M. B. r. tzls. elmondta, hogy gépkocsival közlekedve sem tapasztalt semmi rendkívüli helyzetet az úton. Ezután a rendőrök elhagyták a helyszínt.

11) M. B. r. tzls. 2012. október 30-án kelt jelentésében megerősítette a B. G. r. tzls. által a meghallgatás során előadottakat az intézkedés folyamatáról, ő is úgy nyilatkozott, hogy az út csúszós és nyálkás volt, de nem volt rajta olyan egyéb szennyeződés, ami a balesetben szerepet játszhatott volna. A r. tzls. előadásához képest annyi többletinformációt tartalmazott a jelentése, hogy miután a baleset helyszínelése befejeződött, az úton takarítási folyamatokat végeztek a közútkezelő emberei. A takarítást csak a gépkocsik ütközésének helyén végezték az útra kiszóródott sár és a gépkocsikból kifolyt hűtőfolyadék és olajszármazék semlegesítése végett. Az út takarítása és az úton lévő járművek mentésének idején még a helyszínen tartózkodott a r. tzls. is. A balesetet okozó panaszos az út szélén a szalagkorláton ült és sírt. A r. tzls. odament hozzá és próbálta megnyugtani. Mondta neki, hogy ez bárkivel előfordulhat és szerencse, hogy nem sérült meg senki a balesetben. Ezután a panaszos telefonált, a r. tzls. pedig visszament a szolgálati gépkocsinhoz. Egy kis idő eltelté után egy férfi jelent meg a helyszínen és azt magyarázta, hogy csúszik az út. A r. tzls. megkérdezte tőle, hogy ki ő és mondta, hogy a panaszos édesapja. A r. tzls. megkérdezte, hogy itt volt-e, amikor történt a baleset és hogy a kocsiiban ült-e. Ő azt mondta, hogy csak most érkezett, ezért a r. tzls. közölte vele, hogy a rendőri intézkedés befejeződött. Ekkor a férfi telefonálva elment a helyszínről A. település irányába. Később visszatért és kérdezte, hogy helyi rendőrséghez tartozik-e a két rendőr, majd közölte, hogy magas rangú rendőri vezetőket felhívott és azt tanácsolták neki, hogy ne ismerje el a lánya a baleset okozását és kérje a feljelentést. A r. tzls. erre tájékoztatta arról, hogy a helyszíni eljárás befejeződött. Ezután ismét telefonált távolabb. A lányával is beszélt távolabb. A lánya is telefonált ezután. Ezután a panaszos ezután odament a

² Valószínűleg a felelősséget elismerő nyilatkozatra gondolt a panaszos édesapja.

rendőrökhöz és kijelentette, hogy visszavonja, amit elmondott és a feljelentést kéri, nem ismeri el, hogy hibázott.

A panaszos édesapja odament és emelt hangnemben kezdett beszélni és csúszkálni az úton. A férfi azt magyarázta, hogy olajos az út, „itt egy tartálykocsiból öntötték ki az olajat az útra”. A r. tzls. azért, hogy megnyugtassa a hozzátartozót, megmutatta, hogy az út teljes szélességében csúszik az útra esett csapadék, a rajta feloldódott porréteg, más szennyeződés és a fák leveleiről lecsepegő szennyeződés miatt. Az úrral felgyalogolt a domb tetejéig és mutatta, hogy mindkét forgalmi sáv ugyanolyan mértékben csúszik teljes szélességében és hosszában azon nem látható olymértékű olajszennyezés, amittől a baleset származhatott. A hozzátartozó olyan mértékben ordított, hogy az már sértő volt, ezért a rendőr kérte, hogy vele ne ordítson és próbáljon meg halkabban beszélni és rá is figyelni. Mivel a panaszos apja továbbra sem nem nagyon figyelt a rendőrrre, közölte vele, hogy nem kíván vele többet beszélni, mert utasítgatja és egyébként sem részese a balesetnek. A férfi erre kijelentette, hogy mindkét rendőrt fel fogja jelenteni, majd ezután ismét elment telefonálni.

Ezután a szemerkélő eső elállt, az aszfalt felszívta a nedvességet, a poros nyálkás nedvesség pedig elszívárgott az úttestről, a csúszás megszűnt. A Skoda és a Nissan vezetői szabálysértést nem követtek el. A baleset helyszínén lévő útkanyarulat jól belátható, az időjárási viszonyokhoz mért sebesség megválasztása esetén biztonságosan meg lehetett volna állni. A Skoda vezetője a baleset helyszínén a segítségnyújtás felajánlása miatt állt meg egy pillanatra, nem szállt ki a kocsiból.

A r. tzls. elmondta még, hogy a Skoda sofőrjét korábban nem ismerte.

Megjegyzi továbbá a r. tzls., hogy úgy érzi, hogy a munkáját kellő odafigyeléssel és alaposan végezte. Nap mint nap balesetekkel találkozók. A helyszínen az a feladata, hogy tudásához mérten a felelősséget megállapítsa. Ezt sokszor nemtetszéssel fogadják a vétkes gépkocsivezetők. Minden egyes baleset más és más, az emberek is mások. A r. tzls. mindig próbál empatikusan megértően, tisztelettudóan viselkedni az emberekkel, ami sok esetben sikerül is. De felháborítónak tartja azt, hogy egyes emberek pénzzel és kapcsolatokkal semmibe veszik a törvényt, és ha hibáztak nem ismerik azt el, illetve mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a felelősségrevonás alól kibújjanak és átgázolnak embereken. A r. tzls. úgy érzi, hogy a fenti ügyben helyesen jártak el, empatikusan és tisztelettudóan viselkedtek.

12) B. G. r. tzls. 2012. november 7-én kelt jelentésében a korábbiakkal egyezően adta elő a történetet, kihangsúlyozva, hogy az úton nem volt más szennyeződés, mint a fákról lecsepegő nedvesség és egyéb természetes szennyeződés, a gépkocsik helyzetétől A. település felé indulva sem volt idegen anyag vagy más olajszennyeződés az úton. (Ezt a helyszíni fotók is igazolják.)

A helyszínen a szolgálati gépkocsiból kiszállva a napszaknak megfelelően köszöntek, közölték a nevüket, rendfokozatukat, jelvéyszámukat, illetve azt, hogy telefonon történő baleseti bejelentés miatt a K. város Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályáról jöttek ki. Először R. S.-vel, majd K. F.-fel és H. I.-vel találkoztak. H. I. az ügyében nem kért rendőri intézkedést.

A r. tzls. megkérdezte tőlük, hogy a Nissan J10-es típusú gépkocsi vezetője hol tartózkodik. A panaszos ekkor a gépkocsiktól körülbelül 60 méterrel messzebb, A. település irányában tartózkodott, az út szélén lévő szalagkorláton ülve telefonált. Ekkor a r. tzls. megkérte a panaszos férjét, hogy hívja közelebb a feleségét. Amíg a hölgy visszasétált a résztvevőkhöz, addig tisztázták, hogy ki melyik járműhöz tartozik. Amikor a panaszos visszaért a résztvevőkhöz azt is tisztázták, hogy a balesetben személyi sérülés nem történt.

A r. tzls. a panaszost hallgatta meg először a balesettel kapcsolatban. A panaszos elmondta, hogy amikor meglátta, hogy két kocsi áll az út szélén, fékezett, de megcsúszott és a kocsiknak ütközött. Az intézkedés során igazságügyi műszaki szakértő kirendelése nem merült fel sem a gépkocsi esetleges műszaki meghibásodása, sem pedig a helyszín miatt. A panaszossal szemben Lion alkoholszondát alkalmaztak, mely negatív eredményt mutatott. A balesetben érintett többi személlyel szemben azért nem került sor alkoholszonda alkalmazására, mert a baleset bekövetkezésekor nem közlekedtek a gépkocsikkal.

R. S. elmondta, hogy egy árokba csúszott gépkocsi mentéséhez ment T. település irányából közlekedve. Ebben az ügyben nem kértek rendőri intézkedést. Neki T. G. szólt, akit az árokba csúszott alkalmazottja, H. I. hívott telefonon. R. S. az út menetirány szerinti jobb szélére leállított gépkocsiból kiszállt, majd a gépkocsija mögé gyalogolt, hogy kihelyezze az elakadásjelző háromszöget. Ezt megtette, majd amikor visszasétált, egy Skoda személygépkocsi A. település irányából leállt a szalagkorlát mellé, azért hogy megkérdezze, tud-e segíteni a mentésben.

Ezt követően szemből látta, hogy szintén A. település irányából egy nagy sebességgel közlekedő gépkocsi már sodródik az útkanyarban, és emiatt elvesztette az irányíthatóságát. Ezt látva kiáltott a mentésre váró gépkocsi vezetőjének H. I.-nak, hogy ugorjon félre. A nagy sebességgel sodródó gépkocsi nekicsapódott az álló helyzetben lévő Skoda gépkocsi bal hátsó részének, majd továbbcsúszva nekiütközött a gépkocsija első részének. Az első ütközés során a Skoda gépkocsi nekicsapódott a jobb oldalon lévő szalagkorlátnak, és kb. 6 métert előrehaladt. Ezt követően a tovább csúszó Nissan J10-es gépkocsi nekicsapódott még a mentés miatt várakozó helyzetben lévő Nissan gépkocsi első részének, melynek hatására a Nissan kb. 1,5 métert csúszott hátra. A balesetben nem sérültek meg.

A rendőr előadta még, hogy K. F-et nem ismeri, korábban sem találkozott vele. Ő a baleset idején az álló helyzetben lévő személygépkocsiban tartózkodott. A balesetet okozó jármű érkezési irányát figyelembe véve háttal állt az eseménynek. K. F. azért állt meg az út menetirány szerinti jobb szélén, hogy megkérdezze, tud-e segíteni az árokba jutott gépkocsi mentésében.

H. I., az árokba csúszott gépkocsi vezetője elmondta, hogy meghallva az autómentős R. S. kiáltását, épp csak félre tudott ugrani a becsapódó gépkocsi elől, így a balesetben nem sérült meg. H. I. nem kért intézkedést az árokba csúszásával kapcsolatban.

A rendőr – miután megállapította a korábbi jelentésében már kifejtett tényállást – közölte a panaszossal, hogy szabálysértést követett el, mivel nem az út- és időjárási viszonyoknak megfelelően közlekedett, megszegve ezzel a KRESZ 25. §-t. Megkérdezte tőle, hogy elismeri-e a szabálysértést, illetve a balesetokozásért a felelősségét. Miután a panaszos igenlő választ adott, a rendőr tájékoztatta, hogy ha elismeri a felelősséget, akkor 30000 Ft-os

helyszínbírságot szab ki vele szemben és közben ismertette a jogorvoslati lehetőségeket is. A panaszos visszakérdezett, hogy ha nem fogadja el a bírságot, akkor mi fog történni. Ekkor jóhiszeműen és segítő szándékkal közölte vele a rendőr, hogy szabálysértési eljárás indul ellene, amely bírsággal zárul. Ez a tájékoztatás nem fenyegetően hangzott el, hanem segítő szándékkal. Célja ezzel az volt, hogy megértesse a panaszossal, hogy kedvezőbb a számára, ha az általa felajánlott bírságot elfogadja. A panaszos a tájékoztatást megértette és aláírta a bírságszelvényt, a csekket és a tájékoztatót átvette. Ezek a r. tzls. közölte vele, hogy a vele szembeni intézkedést befejezte, és tájékoztatta a jogorvoslati lehetőségeiről.

A baleset helyszíne jól belátható volt, a látási viszonyok is jók voltak. Ha a panaszos az erdei szakaszon megváltozott útviszonyokat figyelembe vette volna a közlekedése során, akkor a bekövetkezett baleset elkerülhető lett volna. Az álló helyzetben lévő gépkocsik vezetői nem követtek el semmilyen szabálysértést, így velük szemben nem alkalmaztak szankciót.

A helyszínelés a megszokott módon történt, M. B. r. tzls. fényképfelvételeket készített a helyszínről, illetve a balesettel érintett járművek rongálódásairól. A helyszínelések során használt fényképezőgép az elkészített fényképekre nem rögzíti a készítés dátumát, idejét, de a fényképek letöltése során a letöltő program rögzíti ezeket az adatokat. Az ügyirat mellékletét képező CD-n lévő első kép 2012. október 2-án 13 óra 11 perckor, az utolsó kép 2012. október 2-án 13 óra 23 perckor készült. Ezek az időpontok a fényképezőgép megfelelő beállításának hiánya miatt egy órával korábbi időpontként szerepelnek a fényképek adatai között. A baleset helyszínéről helyszínrajzot készített a r. tzls. A balesetben érintett személyeknek a rendőrök segítettek a baleseti bejelentő lapok kitöltésében. Miután a panaszos a baleseti bejelentő lapokon is elismerte a balesetokozásért a felelősségét, a rendőrök befejezték az intézkedést és megvárták a már korábban telefonon kiértékelített autómentők kiérkezését a további balesetek elkerülése miatt.

A fenti útszakaszon az intézkedést nem kérő gépkocsi esetét és a panaszos által okozott balesetet kivéve más közúti baleset nem történt sem az intézkedés előtt, sem pedig utána.

Az intézkedés végét követően nem sokkal a panaszos hozzátartozói megjelentek a helyszínen és felülbírálták a már befejezett intézkedést. A panaszos édesapja arrogánsan, és emelt hangon közölte r. ftzls.-sal, hogy visszavonják a feljelentést³. A r. ftzls. közölte a felháborodott személlyel, hogy nem vele intézkedett és az intézkedést már befejezték, és ha problémája van az intézkedéssel kapcsolatban, akkor a K. város Rendőrkapitányságon tehet panaszt a feletteseinél. Ezt a panaszossal is közölte a r. tzls, mivel az édesapja hatására már ő is meg akarta változtatni a véleményét a baleset felelősségével kapcsolatban. A panaszos édesapja végig fölényesen és lekezelően, emelt hangon beszélt, illetve az úttesten gyalogosan csúszkálni kezdett. A férfi jól láthatóan zavart állapotban volt, ezért a r. tzls. nem is beszélt vele a továbbiakban.

A r. tzls. telefonon megkereste a megyei közútkezelőt. K. A. ügyeletes a fenti esettel kapcsolatban azt a szóbeli tájékoztatást adta, hogy 2012. október 2-án 13 óra 55 perckor érkezett az ügyeletükre bejelentés. A bejelentést V. D., közútkezelő alkalmazottja tette, azért mert a már fent korábban említett útszakaszon egy balesetes gépkocsiból olaj folyt ki az útra. Ennek az olajfoltnak az elhárítására ment ki a közútkezelő csoport. K. A. elmondta még, hogy

³ Valószínűleg a felelősséget elismerő nyilatkozatára gondolt a panaszos édesapja.

írásbeli megkeresésre az általa elmondottakat írásban is kiszolgáltatják, illetve a helyszínre kivonult csoport munkalapjának a fénymásolatát is kiadják a rendőrségnek.

A r. tzls. megjegyzi továbbá, hogy a munkájuk során bajba jutott emberekhez szállnak ki segítő szándékkal, akár napjában többször is. A segítségnyújtás, a baleset résztvevőinek megnyugtatója az, amit legelőször figyelembe vesznek. Ez történt a fenti esetben is. Azonban mélységesen felháborítja a r. tzls-t, hogy időt, energiát és pénzt nem sajnálva egy felelőtlenül közlekedő személy próbálja önmagát becsapva az ártatlanságát bizonyítani, és ezzel a rendőrség egyébként is korlátozott energiáját pazarolni. A r. tzls. segítő szándékát mutatja a bírság összege is, hiszen a törvény jóval nagyobb összeg kiszabását is lehetővé teszi. A r. tzls. segített az okozónak megérteni az eljárás menetét és azt, hogy számára mi a legkedvezőbb döntés. Az is megdöbbenette, hogy a kiérkező hozzátartozó nem azt értékeli, hogy az épségben maradt gyermekével beszélhet, hanem a balesetben felmerült kár anyagi következményei miatt aggódik, és jól láthatóan megzavarodik, beleszól olyan intézkedésbe, amelynél nem volt jelen.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve a XV. cikkben foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy kiterjed-e a panasz valamennyi részére a hatásköre.

A panaszos több ponton kifogásolta a baleset helyszínén eljáró rendőrök intézkedését, illetőleg előadta azt is, hogy az intézkedő rendőrök a nem tájékoztatták megfelelően, nem helyszíneltek megfelelően, nem biztosították a helyszínt és az ő pressziójuknak a hatására fogadta el a helyszíni bírságot, illetve, hogy álláspontja szerint részrehajló volt az intézkedés.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, mely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A rendőrség szabálysértési hatóságként végzett tevékenységét a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) rendelkezései szabályozzák. A szabálysértési hatóság az általa alkalmazott szankcióról, annak esetleges visszavonásáról vagy megváltoztatásáról a fenti jogszabály keretei között saját hatáskörben dönt.

A fentiekből következik, hogy a Testületnek nincs hatásköre annak megítélésére, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést, illetve a Testület eljárása nem minősül jogorvoslati eljárásnak a helyszíni bírsággal szemben, így nincs jogosultsága a Testületnek arra sem, hogy a panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírságot felülbírálja.

Az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A 11. § (1) bekezdése – a fentebb kifejtettek alapján – olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze. Az Rtv. 11. §-án keresztül tehát vizsgálhatóvá válik tehát a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő egyéb jogszabályok által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik.

A Szabs. tv. 39. § (1) bekezdése alapján a rendőrség a Szabs. tv.-ben meghatározott feltételek esetén bármely szabálysértés miatt kiszabhat helyszíni bírságot.

A Szabs. tv. 99. § (1) bekezdése alapján helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A Szabs. tv. 78. § (1) bekezdése alapján a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg.

A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) 31. pontja szerint figyelmeztetést alkalmazni vagy helyszíni bírságot kiszabni – jogszabályi feltételek teljesülése esetén is – csak abban az esetben lehet, ha a baleset személysérülést nem eredményezett, és közlekedési vagy közlekedés körében elkövetett más bűncselekmény gyanúja nem merült fel.

A Testület hatáskörének ilyen értelmezése azonban nem biztosít korlátlan lehetőséget a Testület beavatkozására. Töretlen gyakorlata szerint ugyanis a Testület az Rtv. 11. §-a kapcsán csak akkor vizsgál az Rtv. V. és VI. fejezetén kívül eső rendőri aktusokat, amennyiben a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az adott ügyre vonatkozó eljárási szabályok nem biztosítanak. Ennek megfelelően jelen ügyben azt kellett vizsgálni, hogy állt-e a panaszos rendelkezésére olyan speciális szabálysértési eljárásjogi jogorvoslat, amely az általa állított és sérelmezett jogsértések orvoslására alkalmas (a rendőrségi tájékoztatás elmaradása).

A Testület e körben felhívja a figyelmet a helyszíni bírság kiszabásának különös eljárásjogi helyzetére, a fent ismertetett jogszabályokból ugyanis azt a következtetést kell levonni, hogy eljárásjogi szempontból a helyszíni bírság kiszabása nem része a szabálysértési eljárásnak,

mivel a szabálysértési eljárás csak a helyszíni bírság kiszabásának elmaradását és feljelentés megtételét követően indul meg. Ebből következően a szabálysértési eljárásban igénybe vehető jogorvoslatok bizonyosan nem elérhetők azon valós vagy vélt „eljárási” szabálysértések vonatkozásában, amelyeket a rendőr a helyszíni bírság kiszabása előtt követ el. Megjegyzendő, hogy az ezen értelmezésből fakadó hatáskör nem terjed ki a szabálysértési bírság kiszabásának vagy mértékének vizsgálatára, hiszen azzal kapcsolatban van sajátlagos jogorvoslat, mégpedig éppen a bírság elfogadásának elutasítása, amelynek eredményeként megnyílik a szabálysértési eljárás.

Erre tekintettel a Testület az Rtv. 11. §-ban foglalt általános törvényességi követelmény szempontjából vizsgálhatónak látta a panaszos azon kifogásait, amelyek az eljárás szakszerűtlenségét érintették, illetve az Rtv. 92. § alapján vizsgálatának tárgyává tette a rendőri tájékoztatás elégséges voltát, valamint azt, hogy a rendőrök megsértették-e a részrehajlás-mentes eljárás követelményét.

2) A Testület ezt követően a rendőrök intézkedési kötelezettségét vizsgálta és az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. § szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Büntetőtörvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 187. § (1) bekezdése szerint aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz, vétséget követ el.

A Szabs. tv. 224. § (1) bekezdése szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértést követi el az, aki KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a

Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

a) A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy a balesetben részes egyik személy arról értesítette a rendőrséget, hogy közlekedési baleset történt, és rendőri intézkedést kért.

A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy a baleset valamely érintettje a közlekedési baleset okozásának bűncselekményét vagy szabálysértését követte el, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

i) E körben először is a panaszos azon kifogását vizsgálta a Testület, hogy a rendőrök nem biztosították megfelelően a helyszínt, nem figyelmeztették a többi közlekedő autót.

A Szolgálati Szabályzat 11. § (1) bekezdése rögzíti a helyszínbiztosításra vonatkozó szabályokat. Eszerint a helyszínt biztosító rendőr

- a) elsősegélyben részesíti vagy részesítteti azokat, akik az esemény során megsérültek vagy megbetegedtek, valamint más ok miatt segítségre szorulnak,
- b) a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért elkövetőt elfogja, a tanúkat visszatartja, az eseményben érintetteket, az eseményt észlelőket feltartóztatja,
- c) az illetéktelen személyeket a helyszínről eltávolítja,
- d) a helyszínt körülhatárolja, eredeti állapotában megőrzi,
- e) megállapítja és megfigyeli, hogy megváltoztatták-e a helyszínt, miben változtatták meg, ha igen, ki és miért,
- f) a közrendet zavaró cselekményeket, forgalmi torlódásokat megszünteti,
- g) az eseményt szolgálati előjárójának azonnal jelenti,
- h) feljegyezi, hogy a sérültet milyen rendszámú mentő gépkocsival, hova szállították el,
- i) nyomon üldözés lehetősége esetén az üldözést késedelem nélkül teljesíti, valamint
- j) a helyszínre megérkező szemlebizottság vezetőjének jelentést tesz.

Az ORFK utasítás 12. pontja tovább részletezi a helyszínbiztosításra vonatkozó szabályokat. A baleset helyszínét alapvetően a Szolgálati Szabályzatban foglaltaknak megfelelően kell biztosítani, amelynek keretében a szemlebizottság, illetve a szemlét lefolytató helyszínelő (intézkedő rendőr) feladata különösen:

- a) gondoskodni a baleset sérültjeinek haladéktalan orvosi ellátásáról, a szakszerű elsősegélynyújtásról,
 - b) intézkedni a további balesetek bekövetkezésének elhárítására, ennek érdekében gondoskodni, illetve intézkedni a helyszín megfelelő megjelöléséről, körülhatárolásáról, annak a közlekedés résztvevői számára kellő távolságból történő észlelhetőségéről,
 - c) az ismeretlen részes(ek)re vonatkozó adatok gyűjtése, a forrányomon üldözés lehetősége esetén az üldözés késedelem nélküli teljesítése,
 - d) a helyszín változatlanlanságának biztosítása, lezárása, őrzése,
- [...]

h) tájékozódás a kriminalisztika alapkérdéseinek figyelembevételével, kiegészítve a következőkkel:

ha) hány fő sérült, milyen az állapotuk, hol vannak,

hb) kik a sérültek, mi a balesetben való részvételi minőségük,

hc) kik az ügyben szereplő járművezetők, hol vannak,

[...]

j) a tett megállapításokról és fogatosított intézkedésekről az ügyelet részére jelentésadás,

k) az ittasság és a vezetési képességre hátrányosan ható szer fogyasztásának ellenőrzése,

l) megtudni és megfigyelni:

la) történt-e változás az időjárás-, út-, illetve látási viszonyokban,

lb) hivatkoztak-e műszaki hibára,

lc) megváltoztatták-e a helyszínt (ide értve a baleset résztvevőinek helyzetét és felsőruházatát), ha igen, ki és

miért,

m) tanúk felkutatása és visszatartása, adataik rögzítése,

[...]

p) a forgalom elterelésének vagy megindításának biztosítása,

q) a kialakult forgalmi- és esetleges veszélyhelyzettel kapcsolatban az ügyelet tájékoztatása,

r) a Szolgálati Szabályzatban meghatározottak szerint jelenteni a kiérkező bizottságvezetőnek vagy intézkedő rendőrnek a tett megállapításokról és intézkedésekről.

A panaszos előadása szerint a rendőrök nem biztosították megfelelően a helyszínt, az öccse jelzett az érkező autósoknak.

A rendőri jelentések ezzel szemben azt rögzítik, hogy egy jól belátható útszakaszon történt az esemény, és hogy az intézkedés befejezése után a helyszínen maradtak, hogy az úton lévő gépkocsikhoz érkező autómentőt megvárják, illetve, hogy a további esetleges baleseteket megelőzzék. A közútkezelő takarítási munkálatokat végzett, az útra került sár és a gépkocsikból kifolyt szennyeződés semlegesítése végett.

A baleseti jelentés továbbá rögzíti, hogy a helyszínelés idején az érintett útszakasz teljesen le volt zárva.

A felek által a Testület rendelkezésére bocsátott fényképfelvételeken sem a rendőri biztosítás, sem a panaszos testvére nem látszik.

Jelen esetben tehát a rendőri és a panaszosi előadás között ellentmondás tapasztalható, amelyet a Testület a rendelkezésére álló bizonyítási eszközök szűkös volta miatt nem tudott feloldani az események rekonstruálása során.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható nem megfelelő helyszínbiztosítás kapcsán.

ii) A Testület a panaszos azon kifogása kapcsán az intézkedő rendőrök az úton lévő olajszennyeződéssel nem foglalkoztak, ennek a körülménynek nem tulajdonítottak jelentőséget, illetve nem folytatták le szakszerűen a helyszínelést, az alábbi megállapításokra jutott.

Az ORFK utasítás a balesetek miatti eljárások rendje körében szabályozott elsődleges intézkedéseket az alábbiak szerint szabályozza.

24. A bejelentést követően a lehető legrövidebb időn belül ki kell vonulni a helyszínre, és meg kell kezdeni a körülmények tisztázását.

25. A körülmények tisztázása során a helyszíni eljárást gyorsan, pontosan, szakszerűen, rekonstruálhatóan és hitelesen kell lefolytatni.

26. A helyszínre érkezést követően az Rtv. alapján felvilágosítás kérés keretében tájékozódni kell a következőkről:

a) hol, mikor, hogyan, miért történt a baleset,

b) kik a résztvevői és milyen minőségben (járművezető, utas, gyalogos stb.),

c) a sérült (elhunyt) személyek száma, a sérülés mértéke,

d) mely járművekkel vettek részt az eseményben,

e) a helyszínen történt-e valamilyen változás vagy változtatás, amennyiben történt, mi változott, mit változtattak meg, és azt ki, mikor és milyen okból tette.

27. Az összegyűjtött elsődleges adatokat értékelni kell abból a szempontból, hogy felmerül-e bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja, illetve történt-e rendkívüli halál. Amennyiben ezek közül valamelyik felmerül, úgy a helyszíni eljárást a baleset jogi minőségének megfelelően a büntetőeljárás, a szabálysértési eljárás, illetve a közigazgatási hatósági eljárás szabályai alapján kell lefolytatnia a helyszínelőnek, illetve a bizottságnak.

30. Amennyiben a balesettel összefüggésben szabálysértés gyanúja merül fel, úgy – az utasítás 31. pontjában foglalt esetet kivéve – a helyszínen tett megállapításokról jegyzőkönyvet kell felvenni. A helyszín állapotát helyszínvázlaton, továbbá az Rtv.-nek a kép- és hangfelvétel készítésre vonatkozó szabályaira figyelemmel képfelvételekkel rögzíti.

Az ORFK utasítás 43. pontjában részletesen meghatározza a helyszínre vonatkozóan rögzítendő adatokat és jellemzőket, amely – többek között – előírja a következő adatok felvételét: a baleset helyének pontos megnevezését és megjelölését, az alkalmazandó közlekedési szabályok szerinti besorolását, az időjárási, látási, forgalmi és útviszonyokat, a látást, láthatóságot, észlelést, észlelhetőséget befolyásoló körülményeket, a járművek, forgalom technikai eszközök és egyéb tárgyak elhelyezkedését, a járműveken (tárgyakon), személyeken és a közlekedési pályán feltalált nyomokat, elváltozásokat, azok helyét, méretét (kiterjedését), egyéb jellemzőjét stb.

A helyszíni eljárás végrehajtásának szabályai között szerepel továbbá, hogy:

46. A helyszíni eljárás során fel kell kutatni a helyszínen lévő nyomokat, elváltozásokat, rongálódásokat és anyagmaradványokat, ennek során tisztázni kell a feltalált nyomok, anyagmaradványok, elváltozások keletkezésének körülményeit, illetve ezeknek a baleseti összképbe való illeszkedését, kiemelt jelentőséget tulajdonítva a baleset (ütközés, elütés, felborulás, pályaelhagyás) bekövetkezésének és folyamatának körülményeire (pontos helyére, a járművek helyzetére és mozgására) közvetlenül utaló nyomok, anyagmaradványok, elváltozások rögzítésére.

Az ORFK utasítás az érintettek, a tanúk meghallgatása cím alatt, a 95. pontban előírja, hogy „a meghallgatás során tisztázni kell mindazon körülményeket, amelyek a történeti és törvényi tényállás megállapítása szempontjából jelentőséggel bírnak, így különösen az alábbiakat:

[...]

ca) időjárási, látási, forgalmi és útviszonyokat,

cb) a járművek haladási irányát, sebességét,

cc) a baleset bekövetkezte előtti forgalmi helyzeteket

[...]

m) a baleset résztvevői hozzátétőleg mekkora sebességgel közelítették meg a baleset helyszínét [...].”

Az út állapotával kapcsolatos balesetek külön szabályainál az ORFK utasítás (145. pont) előírja, hogy olyan baleset helyszínén, ahol a vizsgálat során felmerül az út állapotának, hibájának, szennyezettségének szerepe, a következőket is vizsgálni kell:

a) a hiba, szennyezettség térbeli kiterjedését (hosszúság, szélesség, mélység), az úton való elhelyezkedését, optikai tulajdonságait, előfordulásának gyakoriságát,

b) az út kérdéses jellemzőjére figyelmeztető közúti jelzés volt-e kihelyezve, ha igen, milyen jelzés (veszélyt jelző tábla, hídra, folyóra, felüljáróra figyelmeztető jelzőtábla, információs tábla) és hol volt elhelyezve,

c) az út kérdéses jellemzőjére a balesettel érintett személynek a baleset helyszínének megközelítése során a tőle elvárható gondosság mellett kellett-e számítani [korábbi szakasz állapota, helyismeret vagy a járműben lévő műszerek jelzése (hőmérsékletjelző) alapján],

d) a járművezetőnek a tőle elvárható gondosság mellett kellett-e az úthibát, szennyezettséget olyan távolságból észlelnie (láthatóság), hogy az adott sebesség mellett el tudta volna a balesetet kerülni.

146. Amennyiben az úttest szennyeződése – a szennyeződés anyaga vagy a szennyeződés bekövetkezésének körülménye alapján – emberi tevékenységgel (mulasztással) kapcsolatba hozható, a szennyeződés anyagából mintát kell biztosítani, és vizsgálni kell a szennyeződés úttestre kerülésének körülményeit.

A közúti közlekedési baleset helyszínének meg szemléléséről szóló jegyzőkönyv az úttal kapcsolatban annyit rögzít, hogy az út felület nedves, az útburkolat állapota hibátlan. A fényképmellékletben szereplő fényképeket az útburkolat szennyeződése nem látszik.

A rendőri jelentések szerint az út nedves volt, és a csúszóssága a fákról az eső miatt leázott szennyeződésből és a kifolyt hűtőfolyadékából származik. A rendőr a panaszos édesapjának meg is mutatatta a dombon, hogy az útpálya mindkét oldala ugyanolyan mértékben csúszik, és azon nincs olyan mértékű olajszennyeződés, amelyből a baleset származhatott volna.

A panaszos előadása szerint az útszakasz teljes szélességében olajjal volt szennyezett, 500-600 méter hosszan.

Az által csatolt fényképeken valóban látszik egy 30-40 cm széles olajszennyeződés a felező vonal közelében.

A baleset tanúi az olajszennyeződés vonatkozásában szintén eltérően nyilatkoztak, míg az első árokba csúszott gépkocsi vezetője szerint az úttest jobb oldalán két kb. 30 cm széles egymástól teherautó keréknyom szélességnyi távolságra lévő olajszennyeződés volt és ezen a sávon nem lehetett gyalogosan közlekedni, mert nagyon csúszott, addig az autómentés céljából a helyszínre érkező Nissan vezetője szerint valóban csúszott kicsit az út, de lehetett rajta gyalogolni, ugyanakkor olajszennyeződésről nem számolt be. Mindketten úgy vélték, hogy a panaszos túl nagy sebességgel érkezett a kanyarba, és ezért csúszott meg a gépkocsija.

A később érkező autómentős nem tapasztalt olajszennyeződést az úton, csak kiszállás után látta, hogy A. település felé valamilyen egyéb szennyeződés is van a már eleve csúszós úton.

A másik tanú (Sz. L.), akit a panaszos hívott a helyszínre, illetve panaszos férje és a testvére szintén olajszármazéktól eredő szennyeződésről beszélt.

Egy baleset esetében kiemelt jelentősége van annak, hogy a rendőrség a helyszínen tapasztaltakat pontosan és valamennyi releváns tényre kiterjedően rögzítse. Az ORFK utasítás rendkívül részletes iránymutatása is ezt a célt szolgálja. Amennyiben a rendőrség ezt a kötelezettségét elmulasztja, úgy sérül az érintettek tisztességes eljáráshoz fűződő joga, ami tekintetbe véve a dologi kárral járó balesetek tulajdonjogi vonatkozásait, valamint a baleset nyomán esetlegesen meginduló szabálysértési eljárás lehetséges szankcionális következményeit, adott esetben jelentős érdeksérelmet is okozhat.

Amennyiben tehát jelen ügyben kimutatható, hogy a rendőrök olyan fokban elmulasztották a helyszíni körülmények rögzítését, amely a balesetért való felelősség megállapítását ellehetetleníti, vagy jelentősen megnehezíti, úgy a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog megsértése megállapítható.

A fenti bizonyítékokból kitűnik, hogy volt valamilyen szennyeződés az úton, ám annak anyagára, kiterjedésére és a balesetben betöltött szerepére vonatkozóan eltérőek a felek előadásai. A csatolt fényképfelvételek szintén nem segítenek a helyzet tisztázásában, mivel azokból nem eldönthető, hogy az olajszármazék a baleset bekövetkezése előtt is a helyszínen volt-e, vagy valamely baleset eredményeként került a helyszínre, avagy valóban a fákra lerakódott szennyeződés ázott fel és hullott az útra.

Felelősséggel tehát csak annyit állapíthat meg a Testület, hogy volt valamilyen szennyeződés a baleset közelében, azonban annak keletkezési ideje, a szennyezettség foka és a baleset bekövetkeztében betöltött szerepe nem megállapítható. A tanúk és a rendőrök előadásai ellentmondásosak, a panaszos és a tanúk azt állították, hogy láttak olajnyomokat (a színéből gondolják, hogy olaj lehetett), míg a rendőrök azt rögzítették, hogy ilyen nyomok a helyszínen nem voltak, csupán a felázott por, a természetes szennyezettség, és a hűtőfolyadék volt az úton, olaj nem, illetve a feljebb elhelyezkedő szennyezettség nem játszhatott szerepet a baleset bekövetkeztében.

Az kétséget kizáróan megállapítható, hogy a rendőrök valóban nem rögzítették a szennyeződést a jelentésben, azonban egyrészt a panaszos a cselekmény vonatkozásában elismerte a felelősségét, másrészt az által csatolt képek alapján az állítólagos szennyeződés a baleset bekövetkeztének helyétől jóval távolabb látható, a keletkezési ideje nem megállapítható. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy mulasztottak-e a rendőrök akkor, amikor az emelkedőn lévő útszakasz szennyezettségét nem rögzítették.

A Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem megállapítható.

c) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem megfelelően tájékoztatták a helyszíni bírságról, a „rendőri nyomás” hatására (a rendőrök sürgették a döntésben, azt mondták neki, hogy ha nem fogadja el a bírságot, majd járhat bíróságra) ismerte el végül is csak a felelősségét.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A rendőri jelentések egyezően számolnak be arról, hogy miután meghallgatták a feleket, és felmérték a baleset helyszínét, a panaszossal közölték, hogy a baleset azért következett be, mert nem az útviszonyoknak megfelelően választotta meg sebességet. Ezután tájékoztatták arról, hogy amennyiben a helyszínen elismeri a felelősségét, akkor 30.000 Ft helyszíni bírságot szabnak ki vele szemben, ellenkező esetben szabálysértési feljelentést tesznek, ami alapján szabálysértési eljárás indul, és a büntetés több lesz, mint a helyszíni bírság összege.

A Szabs. tv. 78. § (1) bekezdése szerint a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg.

A Szabs.tv. 99. §-a szerint a helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A helyszíni bírság összege ötezer forinttól ötvenezer forintig, hat hónapon belül ismételt elkövetés esetén hetvenezer forintig terjedhet. Ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását – a helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló tájékoztatás után – aláírásával igazoltan tudomásul veszi, a helyszíni bírság ellen nincs jogorvoslatnak.

A kormány bizonyos szabálysértések esetében meghatározza a pénzbírság legalacsonyabb és legmagasabb összegét. Az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékéről, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvénnyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 63/2012. (IV. 2.) Korm. rendelet 6. sz. melléklete tartalmazza a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértés kiemelt eseteit, amelyekhez a jogszabály meghatározott összegű bírságot rendel.

Ebben a felsorolásban nem szerepel a KRESZ 25. § (1) bekezdésének [„Járművel a forgalmi, az időjárási és látási viszonyoknak, továbbá az útviszonyoknak (az út vonalvezetésének, az útburkolat minőségének és állapotának) megfelelően kell közlekedni; figyelemmel kell lenni a jármű sajátosságaira, az utasokra és a rakományra.”] megszegésével elkövetett szabálysértés, tehát ez esetben a Szabs. tv. 11 §-ba foglalt általános szabályokat kell alkalmazni. Eszerint a pénzbírság legalacsonyabb összege – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – ötezer forint, legmagasabb összege százötvenezer forint, szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértések esetén háromszázezer forint.

A jelen esetben a rendőri előadás és a panaszosi előadás ellentmond atekintetben, hogy a rendőr milyen tartalmú tájékoztatást adott. A panaszos szerint a helyszíni bírság el nem fogadása esetén bírósági eljárást helyezett kilátásba, míg a rendőri előadás szerint a szabálysértési eljárás megindulásáról tájékoztatta a panaszost, ennek során kitért a jogorvoslati lehetőségekre is. (Megjegyzi a Testület, hogy jogorvoslat révén valóban eljuthat a szabálysértési eljárás bírósági szakba is.)

Atekintetben szintén ellentmond a két előadás, hogy a rendőrök sürgették-e a panaszost a döntésben, bár a panaszosi előadást gyengíti az a tény, hogy ezután a rendőrök még a helyszínen maradtak az autómentők megérkezéséig. Ugyanakkor a gyors döntés az adott körülmények között a Testület álláspontja szerint indokolt volt, tekintettel arra, hogy amennyiben a panaszos nem fogadta volna el a helyszíni bírságot, a szabálysértési eljárás megindításához alaposabb dokumentációra és nyomrögzítésre lett volna szükség, amely

munkát jelentősen nehezítette az intézkedés alatt lehulló csapadék mennyisége, mivel az alkalmas az esetleges nyomok befolyásolására.

Mindezek alapján további bizonyítékok hiányában a Testület nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri előadás közötti ellentmondást, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

2) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök rögtön az egyik kanyarban álló autóhoz mentek, ott „lepacsiztak” a sofőrrel, illetve a másik sofőrökkel szemben nem intézkedtek, noha szerinte szabálytalanul álltak az út szélén. Mindezek kapcsán a Testület vizsgálta, hogy részrehajlásmentes volt-e a rendőri intézkedés.

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlásmentes intézkedés követelményét az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elveire és szabályaira vonatkozó cím alatt szabályozza. E követelmény tehát valamennyi rendőri intézkedésre általános érvénnyel kihat, annak vizsgálatát a Testület hatáskörére vonatkozó, fentebb ismertetett Rtv. 92. § is megalapozza.

Figyelembe véve továbbá azt, hogy nincs olyan további, egyéb jogszabályban meghatározott speciális rendelkezés, amely ezen követelményt szabályozná, illetve megsértésének orvoslását lehetővé tenné, a Testület álláspontja szerint a részrehajlás-mentesség követelményének megvalósulását, mint valamennyi rendőri intézkedésre vonatkozó általános alapelvet jelen esetben is vizsgálni kell.

a) A részrehajlásmentes intézkedés követelményének sérelmét a panaszos részben arra alapozta, hogy a helyszínen szerzett benyomásai alapján az intézkedő rendőrök és a baleset másik résztvevője jól ismerik egymást (mivel először oda mentek a rendőrök, a férfi később a nevén szólította a rendőrt).

A rendőri jelentések szerint korábbról egyik rendőr sem ismerte a K. F.-et (a panaszos a beadványában K. K.-nak nevezi), a panaszos által megjelölt személyt. Mindkét rendőr úgy nyilatkozott, hogy ugyan először valóban a másik három sofőrrel találkoztak, de csak annyit tudakoltak meg tőlük, hogy hol van a Nissan J10 típusú gépjármű vezetője, ezután az érdemi meghallgatásokat a panaszossal kezdték meg, majd egyenként meghallgatták a többi résztvevőt.

Jelen esetben tehát a panaszos és a rendőri előadás között ellentmondás van, amelyet a Testület szűkös bizonyítási eszközeire egyéb bizonyítékok hiányában nem tudott feloldani. Így a Testület nem tudott kellő bizonyossággal állást foglalni abban a kérdésben, hogy az rendőrök ismerték-e K. F.-t, illetőleg hogy az esetleges ismeretség a rendőri intézkedést bármilyen módon befolyásolta-e, és ezáltal a rendőri intézkedés részrehajlás-mentességének követelménye sérült-e.

Erre tekintettel a Testület azt a következtetést vonta le, hogy nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme a panasz azon részével összefüggésben, amely a balesetben részes másik fél és a rendőrök közötti ismeretséget, illetve az ebből fakadó részrehajlást sérelmezi.

b) A panaszos sérelmezte, hogy a másik két gépkocsivezetővel szemben nem intézkedett a rendőr.

A rendőri jelentések szerint R. S. az út menetirány szerinti jobb szélére leállított gépkocsiból kiszállt, majd a gépkocsija mögé gyalogolt, hogy kihelyezze az elakadásjelző háromszöget. Ezt megtette, majd amikor visszasétált, egy Skoda személygépkocsi A. település irányából leállt a szalagkorlát mellé, azért hogy megkérdezze, tud-e segíteni a mentésben. Ezt követően szemből látta, hogy szintén A. település irányából egy nagy sebességgel közlekedő gépkocsi már sodródik az útkanyarban, és emiatt elvesztette az irányíthatóságát, majd az álló gépkocsiknak ütközött. A Skoda és a Nissan vezetői szabálysértést nem követtek el. A baleset helyszínén lévő útkanyarulat jól belátható, az időjárási viszonyokhoz mért sebesség megválasztása esetén biztonságosan meg lehetett volna állni. A Skoda vezetője a baleset helyszínén a segítségnyújtás felajánlása miatt állt meg egy pillanatra, nem szállt ki a kocsiból. Az álló helyzetben lévő gépkocsik vezetői nem követtek el semmilyen szabálysértést, így velük szemben nem alkalmaztak szankciót.

A KRESZ 40. § rendezi a megállás szabályait. Eszerint járművel megállni – ha közúti jelzésből vagy a (2)-(5) bekezdés rendelkezéséből más nem következik – csak az úttest menetirány szerinti jobb szélén, azzal párhuzamosan, egy sorban szabad. A megállást irányjelzéssel jelezni kell. Lakott területen kívül járművel – a lehetőséghez képest – az úttesten kívül kell megállni. Tilos megállni – többek között – például, ahol a jármű fényjelző készülék vagy jelzőtábla jelzésének az észlelését akadályozza; vagy ahol a jármű és az úttesten levő záróvonal vagy a jármű és az úttest másik szélén álló jármű között legalább három méter széles hely nem marad; vagy be nem látható útkanyarulatban, bukkanóban vagy más olyan helyen, ahol a járművet a többi jármű vezetője kellő távolságból nem észlelheti stb.

A műszaki hibás, vagy balesetben részes gépkocsikra vonatkozó rendelkezéseket a KRESZ 56-58. §-a szabályozza. Az 58. § (7) bekezdése szerint a baleset folytán megsérült jármű közlekedésére, kivilágítására és vontatására az 56. § (2)-(7) bekezdésének, valamint az 57. §-nak a rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

Az 56. § szerint az elromlott járművet – lehetőség szerint – az úttesten kívül vagy olyan helyen kell elhelyezni, ahol a várakozás nem tilos. A járművet éjszaka és korlátozott látási viszonyok között – az álló járművek kivilágítására vonatkozó szabályok szerint – ki kell világítani. Ha a vezető ezeknek a rendelkezéseknek eleget tenni nem tud (a jármű mozgásképtelen, világító berendezése romlott el stb.), mindent el kell követnie a közlekedés biztonságának megóvása érdekében. Lakott területen kívül az úttesten vagy a leállósávon levő elromlott gépjárművet – kivéve a kétkerekű motorkerékpárt –, valamint mezőgazdasági vontatót, lassú járművet és fel nem kapcsolt pótkocsit elakadást jelző háromszöggel meg kell jelölni. Az elakadást jelző háromszöget a jármű mögött úgy kell elhelyezni, hogy az elromlott járművet a többi jármű vezetője kellő távolságból észlelhesse. Az elromlott járművet elakadást jelző háromszöggel lakott területen is meg szabad jelölni. Az úttesten levő elromlott járművet az elakadást jelző háromszögön kívül meg szabad jelölni mindkét oldali első és hátsó irányjelzőjének egyidejű működtetésével vagy villogó narancssárga fényjelzést adó elakadást jelző lámpával.

A tanúvallomásokból kitűnik, hogy a Nissan sofőrje eleget tett az elakadásjelző háromszög kitételére vonatkozó kötelezettségének, mivel a KRESZ annak kihelyezését csak a gépjármű mögött teszi kötelezővé. Ráadásul a csatolt fényképekből kitűnik, hogy az út jól belátható és

kellően széles ahhoz, hogy az út szélén álló gépkocsi között gépjárművel biztonságosan el lehessen haladni.

A rendőrség által csatolt 5. számú felvételen látható, hogy a Nissan J10-es, amelynek hossza 3,78 méter keresztben áll az úton, miközben kb. 50 cm-t takar belőle a Skoda gépkocsi és az út másik oldalán valamennyiben síkban hátrébb helyezkedik el a Nissan autómentő. A fentiekből kitűnik, hogy a két gépkocsi között tehát meg volt a KRESZ által megkívánt 3 méteres távolság, főleg, hogy a Nissan autómentő és a Skoda láthatóan nem is egy vonalban áll.

Mindezek alapján megállapítható, hogy helytálló az a rendőrségi előadás, hogy a két gépkocsi vezetője vonatkozásában nem állt fent a szabálysértés gyanúja.

Mindemellett a panaszos nem tudott megjelölni egyéb olyan körülményt sem, amely arra utalna, hogy az intézkedés vele szemben indokolatlanul volt hátrányosabb (vagy a másik intézkedés alá vonttal szemben előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára valami okból ellenszenves volt.

A Testület vizsgálata során sem tudott feltárni olyan körülményt, illetve a fentiek szerint a panaszos nem tudott igazolni olyan tényt, amely alátámasztotta volna, hogy a panaszossal szemben azonos körülmények között indokolatlanul alkalmaztak más, hátrányosabb szankciót a rendőrök, mint a másik gépjárművezetővel szemben.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszossal szembeni intézkedés nem ütközött az Alaptörvény XV. cikkben rögzített diszkrimináció tilalmába.

IV.

A Testület úgy foglalt állást, hogy a bejelentés alapján a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett. A panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható nem megfelelő helyszínbiztosítás kapcsán. Szintén nem volt megállapítható a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a nem megfelelő helyszínelésre vonatkozó panasz kapcsán.

További bizonyítékok hiányában a Testület nem tudta feloldani a panaszosi és a rendőri előadás közötti ellentmondást, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható a téves tájékoztatásra vonatkozó panasz kapcsán.

Szintén ezen okból nem volt megállapítható a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme a panasz azon részével összefüggésben, amely a balesetben részes másik fél és a rendőrök közötti ismeretséget, illetve az ebből fakadó részrehajlást sérelmezi.

Ugyanakkor a rendőri intézkedés nem ütközött a diszkrimináció tilalmába a panaszos által megjelölt azon ok miatt, hogy a másik két – a balesetben részes – gépkocsivezetővel szemben nem intézkedtek a rendőrök.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2013. november 26.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET